

Grad stoji sredi zapuščenega parka. Kdaj je bil postavljen in kdo ga je zgradil ni jasno. Sedanja stavba je drugi grad, prvi pa stoji na dvorišču in služi za stanovanje poslom. Valvazor nam je v "Topografiji vojvodine Kranjske" na listu 38 ohranil sliko gradu xxi. in cerkve v l. 1679. Prvi grad je preprosta štirioglata stavba s polkrožnim portalom na pročelju in z enim nadstropjem. Nad vhodom je bilo dvojno okno, na vrhu v strehi pa pomol. Drugi pomol je bil na južni strani. To stavbo so takrat imenovali Ebensfeld. Po stavbinskih znakin kaže, da mora biti starjša kot iz zač. 17. stol. Ta grad se do danes ni dosti spremenil, odstranili so le pomola, nova so okna in streha na dvoriščno stran. Prvoten je še portal. Starak krila vrat imata kovana držaja v obliki levjih glav s krogi v žebelih. V notranjščini so težki oboki in zelo zanimivo zgrajene kleti. Do povojne je bil grad ločen od sedanjega in je imel na desni vrtni portal. Sedaj je ta odstranjen in stavba je zvezana z novim gradom s traktom. Prve grobeljske graščake srečamo zač. 17. stol., l. 1611 Lovrenc Spitzig, 1628 Janez Urstnik Spitzig, ki je imel za ženo sestro mengeškega graščaka Leopolda Raumschusla. Nato je sledila družina Kunst. Za kneginje Auerperg je bil l. 1698 sezidan poleg starega gradu, novi grad (sedanje M. = sijonišče). Delo je izvršil ljubljanski arhitekt Karel Martinuzzi. L. 1705 je imel grad v posesti Anton Jožef Posarelli. Ta družina je bila lastnik

GROBLJE - grad.

tudi že koncem 17. stol. L. 1717 je bil lastnik Karel baron Baumgartner. Do 10. 3. 1757 pa Franc Bernard grof Lamberg, ki je preskrbel grobeljski cerkvi sliko sv. Notburge in prezidal cerkev samo. Njegov naslednik Franc Adam Lamberg je naročil Jelovšku da poslika cerkev, kot pove napis v ceki. Dal je poslikati Jelovšku tudi kapelico v parku in grajske dvorane s frekami. L. 1805 je grad kupil dr. Janez Burger. Ta družina je oskrbela cerkvi novo oltarno sliko sv. Mohorja in Fortunata, delo Janeza Potočnika. Ta je naslikal Burgerjem tudi portrete, ki so sedaj v brdskem gradu. Dalje je bil grad last l. 1827 Rozalije baronice Rastern l. 1838 ga je na dražbi kupila Antonija baronica Erberg por. Attems, l. 1843 ga je kupil Karel pl. Wurzbach. Njegov sin je grad prodal l. 1917 društvu "Dobrodelnost", l. 1920 v last lazaristom, ki ga spremene v Misijonišče.

Stavba tvori podolgovat pravokotnik, ^{ima} trikotno pročelje, lep polkrožen portal, dvoje nadstropij in na vrhu pomol. V glavni dvorani v 1 in 2 nadstropju so bile svojčas Jelovškove freske, ki so se ohranile le v odlomkih.

Slika: Valvazorjev bakrorez, ki kaže prvotno graščino in cerkev.

J. Veider, Pod Grintavci, I., št. 24, 15. 11. 1940.

"Grobeljski grad", str. 2.

Podolgastr pravokotnik v glavni osi, zadalj prizidek za stopnjice. Rustikalni portal s potlačenim lokom. Pritličje razdeljeno v močne rustikalne kvadre. Obe nadstr. združeni s pilastri v eno celoto. Srednji rizalit nad portalom se dviga iznad strehe in je za ljučen s 3 kotnim slemenom. V prvem nadstr. eno dvojno okno, v drugem kar tri okna skup, pod njimi slepe ~~arkne~~ balustrade. Baročni balustri tudi v nadstavku na strehi, tako slepi balustri in enaki balustri ter 3 okna. V slemenu štukiran okvir, seve večkrat popravljen znotraj nič ~~knjižne~~ omenbe vrednega.

Stele, LXIV, 1926, str. 14-15.

V 1. nadstr. v srednjem prostoru proti cesti na juž. steni pod debelim ometom ostanki fresk. Stebriščna arhitektura in papige. Mogoče Fr. Jelovšek. Na nasprotni steni odkrit pozneje tudi gigant, kar še bolj kaže na Jelovška. Stele, CXXVI, 11.11.1936, str. 1.

Tu se mora pripomniti, da je kneginja Auersperg plemiški dvorec Grd lje, poldrugo miljo od Ljubljane, odločila za letovišče in lovsko hišo ter ~~ga~~ pričela krasno zidati. Letal 698., avgusta.

V. Steska: Dolničarjeva ljubljanska kronika od 1.1660 do 1718., IMK XI., 1901. str. 85.